

Jordbruksutskottets betänkande

1989/90:JoU22

Fisket

1989/90
JoU22

Sammanfattning

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag och förordar att riksdagen godkänner överenskommelsen inom EFTA om införande av frihandel på fisk och marina produkter, m.m. Utskottet anser att de därav föranledda ändringarna i Sveriges fiskepolitik bör hålla jämna steg med motsvarande ändringar i övriga EFTA-länders.

Fiskeadministrationens framtida organisation skall ses över. Utskottet anser att översynen skall vara förutsättningslös. Bibehållande av ett självständigt fiskeriverk bör framstå som ett reellt alternativ.

Ett par motioner (vpk, mp) om fiskares rätt till talan enligt miljöskyddslagen i vissa mål bör överlämnas till miljöskyddsutredningen.

I övrigt avstyrks motionerna. Utskottet finner att ett antal motionsyrkanden så nära återspeglar motioner som nyligen avslagits av riksdagen efter sedvanlig beredning, att de icke tarvar sakbehandling.

Till betänkandet är fogat 16 reservationer (m, fp, c, vpk, mp) och fem särskilda yttranden (m, vpk, mp).

Propositionen

Regeringen (jordbruksdepartementet) föreslår i proposition 1989/90:123

1. att riksdagen godkänner ändringarna av artiklarna 26, 27, 28, 38 samt bilaga E till EFTA-konventionen,

2. att riksdagen medger att för tiden den 1 juli 1990—den 30 juni 1991 reglering av priserna på fisk m.m. jämte vad därmed hänger samman samt användningen av medel får ske enligt de grunder som förordats i propositionen.

3. Vidare bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad i propositionen i övrigt anförts om fiskepolitikens mål och medel, yrkesfiskelicensen, det statliga stödet till fisket, laxfisket och den statliga administrationen på fiskets område.

EFTAs rådsmöte beslutade den 14 juni 1989 att EFTA-konventionen fr.o.m. den 1 juli 1990 skall ändras så att en fullständig frihandel med fisk och andra marina produkter skall råda fr.o.m. år 1994. I propositionen föreslås att ändringarna i konventionen skall godkännas av riksdagen.

EFTA-överenskommelsen leder till att centrala delar av fiskepolitiken måste förändras stegvis. I propositionen lämnas förslag till regleringen av priserna på fisk under budgetåret 1990/91 som innebär ett första steg i en sådan förändring bl.a. genom att utgiftsramen inte räknas upp. Ett andra steg är den möjlighet som överenskommelsen innehåller att direktlanda fisk i andra medlemsländer fr.o.m. den 1 juli 1992.

EFTA-överenskommelsen begränsar möjligheterna att använda generella statliga stöd till fisket. Den ytterligare anpassning som måste vara klar till den 1 januari 1994 skall, mot bakgrund av vad överenskommelsen medger, ha som utgångspunkter dels en marknadsreglering för sill/strömming i form av lägsta tillåtna pris och köp av överskott, dels ett stöd till fisket i regionalpolitiskt motiverade områden. Utgångspunkterna skall ligga till grund för en närmare utredning om hur styrmedlen bör utformas i detalj. I utredningsarbetet skall hänsyn tas till behovet av åtgärder som de pågående överläggningarna mellan EFTA och EG kan föranleda.

Den statliga administrationen på fiskets område behöver förnyas med hänsyn bl.a. till de förändringar som sker inom fisket. Vid den översyn som skall göras av fiskeristyrelsen kommer frågan om en samordning med den centrala myndighetsfunktionen på jordbrukets område att prövas. I enlighet med riksdagens uttalande i december 1989 kommer länsfiskenämnanderna att inordnas i länsstyrelserna.

Motioner

Motioner med anledning av propositionen

1989/90:Jo41 av Hans Dau (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fiskeristyrelsen vid fördelningen av prisregleringsmedlen även skall beakta möjligheterna att genomföra försök med fördröjd utsättning av röding vid Västerbottenskusten.

1989/90:Jo42 av Annika Åhnberg m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Sveriges agerande på det internationella planet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det svenska fisket bör bevaras i minst sin nuvarande omfattning,

3. att riksdagen hos regeringen begär en redogörelse över hur avregleringen av fisket fortskrider i övriga EFTA-länder samt inom EG,

4. att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts i enlighet med vad som i motionen anförts,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den framtida fiskeripolitiken inte skall anpassas till systemet med producentorganisation för stödet till fiskerinäringen,

6. att riksdagen hos regeringen begär att livsmedelsverket får i uppdrag att i sin planerade folkhälsokampanj särskilt beakta den positiva betydelsen av ökad andel fisk i kosthålllet,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en bro över Öresund inte bör byggas även av det skälet att den hotar det framtida fisket i Östersjön,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett ekologiskt anpassat fiske,

9. att riksdagen hos regeringen begär lagförslag som tillgodoser yrkesfiskarnas rätt att överklaga beslut enligt miljöskyddslagen,

10. att riksdagen hos regeringen begär förslag till inrättande av en fond för att hålla yrkesfiskare skadeslösa vid miljöförstöring, som allvarligt försämrat möjligheterna till näringsutövning,

11. att riksdagen anslår 5 milj.kr. som ett nytt anslag till fiskeristyrelsen för under yrkande 10 angiven fond.

1989/90:Jo43 av Karl Erik Olsson m.fl (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett miljömål för fiskepolitiken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett regionalpolitiskt mål för fiskepolitiken,

3. att riksdagen avslår regeringens förslag om utredning angående fiskeristyrelsens resurser,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fiskeristyrelsen skall vara den centrala statliga myndigheten på fiskeområdet,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att alla statliga arbetsuppgifter på fiskeområdet överförs till fiskeristyrelsen,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fiskenämnderna,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av utredningen om den framtida fiskeregleringen,

8. att riksdagen beslutar anslå 5 milj.kr. för budgetåret 1990/91 som ett nytt förslagsanslag till katastrofskydd för fisket.

1989/90:Jo44 av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om villkoren för svenskt fiske,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det statliga stödet till fisket,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om laxfisket,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prisregleringen på fisk budgetåret 1990/91,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den statliga fiskeriadministrationen,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insjöfiskets utvecklingsmöjligheter och regionalpolitiska roll.

1989/90:Jo45 av Marianne Jönsson och Agne Hansson (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bevakning och skärpning av gällande överenskommelser och avtal om Östersjöns miljö- och naturresurser,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en sluten blekningsprocess skall vara skogsindustrins mål till slutet av 1990-talet,

3. att riksdagen hos regeringen begär att överläggningar upptas så att torskfiske med flyttrål ej får äga rum under lektid och på torskens lekplatser i Östersjön i enlighet med vad i motionen anförts.

1989/90:Jo46 av Christer Skoog m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det svenska laxfisket i Östersjön

1989/90:Jo47 av Sven-Olof Petersson och Gunhild Bolander (båda c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om EFTA-avtalet och det s.k. normprissystemet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det svenska laxfisket.

1989/90:Jo48 av Anders G Högmark och Ulf Melin (båda m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insjöfiskets framtida utvecklingsmöjligheter och regional- och miljöpolitiska roll,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn och eventuell förenkling av de lagar, författningar och regelsystem som direkt och indirekt kan hämma det svenska insjöfiskets utvecklingsmöjligheter.

1989/90:Jo49 av Magnus Persson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att länsstyrelsen eller fiskenämnderna i Karlstad, Jönköping, Västerås och Örebro ges en samordnande funktion när det gäller de fyra stora sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmarén,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att samordningsansvaret uttryckligen fastläggs och att den funktion som fiskenämnderna har för närvarande blir obligatorisk för de fyra stora sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fiskekompetensen i de nya länsstyrelserna.

1989/90:Jo50 av Anders Castberger m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avtrappning av stödet till fisket,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredningen av fiskeadministrationen.

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1990

1989/90:Jo405 av Lars Ernestam m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skydd för fiskens leklokaler,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om torskfisket i Östersjön,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beståndsvård av havsöring och lax,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om laxfisket,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett handlingsprogram för insjöfisket,

1989/90:Jo406 av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att förbättra vattenmiljön,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för en bättre beståndsvård,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utvärdering av det fria handredskapsfisket på södra ostkusten,

1989/90:Jo407 av Ulla-Britt Åbark och Owe Andréasson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nätfiske.

1989/90:Jo408 av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de negativa följderna av trålfiske i Vänern och angelägenheten av att verksamheten avvecklas.

1989/90:Jo411 av Carl Frick (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vätterröding svartlistas till dess de genomsnittliga värdena för dioxiner i rödingen håller sig under 5 pikogram dioxin (Eadon) per gram fisk,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fiskarna av röding runt Vättern skall hållas ekonomiskt skadeslösa av förorenaren och att underlaget för beräkningen skall vara de normala fångsterna som har rapporterats de senaste åren.

1989/90:Jo412 av Lars Norberg och Carl Frick (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts.

1989/90:Jo415 av Bengt-Ola Rytting m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fritt fiske med vanligt enkelt metspö.

1989/90:Jo418 av Jens Eriksson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skydd av havsbottnarna i Skagerrak.

1989/90:Jo419 av Hugo Andersson m.fl. (c) vari — med hänvisning till vad som anförs i motion 1989/90:Sk407 — yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till en särskild fond för att ersätta personer som bedriver yrkesmässigt fiske för skador och förluster som uppkommit i samband med införandet av fritt handredskapsfiske på ostkusten och i vissa sjöar.

1989/90:Jo420 av Alf Wennerfors m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de bofasta skärgårdsbornas rätt till såväl fiske med handredskap som till nätfiske i egna och allmänna fiskevatten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna det "fria fiskets" skador på flora och fauna i naturreservat och andra ömtåliga utskärgårdar och på grund härav nödvändiga åtgärder,

1989/90:Jo421 av Görel Thurdin och Martin Olsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att skydda torskfisket längs Norrlandskusten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till de yrkesfiskare längs Norrlandskusten som drabbats ekonomiskt av utfiskningen av torsk.

1989/90:Jo425 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ge fiskeristyrelsen i uppgift att sänka fiskekvoterna med hänsyn till biologiska förutsättningar, och att införa biologiska trålningsgränser bl.a. i Bottenhavet och Väneren,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fiskemetoder som ödelägger havsbotten inte ska användas,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att trålningsgränsen skall flyttas ut till 25 m djup utanför kusten,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning av fiskerilånen så att de används till att utveckla ekologiskt anpassade fiskemetoder bl.a. innanför den ovan föreslagna nya trålningsgränsen,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att maskvidden för torsktrålar inte får understiga 10 cm, så kallade skontrålar, och att vittlingtrålar helt förbjuds,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fast fiske efter lax,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta stöd till fiskare som drabbats ekonomiskt av miljöförstöring,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utvidga talerätten för enskilda och organisationer i mål som berör fiskevårdsintressen,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bara naturliga arter, raser och varianter av fisk skall användas vid utplanteringar,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skärpning av förbudet mot rotenonbehandling av sjöar,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att generellt fiskeförbud skall råda i tre års tid efter varje utplantering av fisk,

14. att riksdagen begär att regeringen utarbetar förslag till en allmän fiskevårdsavgift för att stärka fiskevårdsintressen,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om begränsningar av näringsutsläpp och andra störningar av fiskeodlingar,

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbud att använda malakitgrönt inom fiskodlingen,

1989/90:Jo933 av Karin Starrin och Gunnar Björk (c) vari yrkas

2. att riksdagen beslutar om att ökat stöd ges till försök med kaliumbehandling av fiskevatten för att få ner cesiumhalten i fisk.

Utskottet

Bakgrund

Den svenska fiskenäringen har under senare år genomgått stora förändringar. Den mest genomgripande är utvecklingen mot ett starkt internationellt beroende. I de havsområden där Sverige fiskar utvidgas sålunda de nationella fiskezonerna i mitten av 1970-talet. En konsekvens av detta är att tyngdpunkten i det svenska havsfisket har

förskjutits från Västerhavet mot Östersjön. Genom avtal sker dock ett utbyte av fiskerättigheter mellan länderna. Sveriges fiskare kan alltså erhålla särskilda licenser för fiske i andra länders zoner.

En annan väsentlig internationell fråga för fiskenäringen är de pågående förändringarna av handelsregleringarna. Dessa berör oss globalt genom de pågående överläggningarna inom GATT. Men minst lika betydelsefullt är vad som sker inom EFTA och mellan EFTA och EG. En huvudlinje i samtliga dessa fall är att skapa en friare handel, även för fisk och fiskprodukter.

Inom EFTA har en överenskommelse träffats om full liberalisering av handeln med fisk och marina produkter. Eftersom regleringar av olika slag och generella subventioner i princip inte är förenliga med en fri handel kommer överenskommelser om en sådan handel att kräva förändringar av de fiskepolitiska medlen. Det är därvid nödvändigt att förändringarna i vårt lands politik håller jämna steg med andra länders. De åtgärder som måste vidtas kan därför inte bestämmas helt nu.

Ytterligare ett mycket väsentligt nytt förhållande för det svenska fisket är förändringarna i fiskbestånd och marknad. Ett exempel är det ökade beroendet av att avsätta sill på marknaden samtidigt som efterfrågan generellt sett är svag. Ett ökat laxfiske i Östersjön möter allt skarpare konkurrens från odlad laxfisk, både inhemsk och importerad. Konsumtionen av fiskmjöl i jordbruket minskar både till följd av förändringar inom jordbruksnäringen och motstånd från konsumenterna. Sammantaget innebär detta stora påfrestningar inte bara för yrkesfisket utan också för den svenska industri som förädlar fisk.

Den svenska fiskenäringen står alltså inför behovet av en strukturomvandling som måste ske i former som är acceptabla för alla. Det är angeläget att denna omvandling inte fördröjs. Alla som är berörda har behov av att förutsättningarna för framtiden klarläggs så snart som möjligt.

Med stöd av regeringens bemyndigande tillkallades i december 1988 en särskild utredare för att utvärdera prisregleringen på fisk och gå igenom den statliga administrationen på fiskets område. Utredningen, som antog namnet 1989 års fiskeriutredning, överlämnade i augusti 1989 betänkandet (SOU 1989:56) Fiskprisregleringen och fiskeridministrationen. Betänkandet har remissbehandlats. Beträffande nuvarande förhållanden m.m. samt utredarens närmare överväganden hänvisas till betänkandet.

Regeringen uppdrog den 7 december 1989 åt statens jordbruksnämnd att efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation och jordbruksnämndens konsumentdelegation lämna förslag om prisregleringen på fisk under budgetåret 1990/91. Nämndens förslag är fogad till propositionen som underbilaga 2.2.

Frihandelsöverenskommelsen inom EFTA och de utredningsförslag som föranleds ger enligt propositionen inte tillräckligt underlag för att nu lägga fast en fullständig fiskepolitik för framtiden. De pågående handelsöverläggningarna vilkas resultat inte kan förutses är den väsentligaste orsaken till detta. Det är mot bakgrund härav som regeringen i

propositionen har tagit upp endast vissa specifika frågor för fisket. Därvid har också redovisats bedömningar om ytterligare utredningsbehov. Det senare gäller bl.a. den statliga administrationen på fiskets område för vilken förutsättningarna kommer att bli starkt förändrade.

Ändring av EFTA-konventionen

Propositionen

När konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandels-sammanslutningen (EFTA-konventionen) förhandlades fram under år 1959, beslutades om särregler för bl.a. fisk och andra marina produkter. Artiklarna 26, 27 och 28 i konventionen bildar grunden för fiskhandelns undantag från EFTA:s generella regler om frihandel. I en bilaga E till konventionen återfinns varulistan över vilken fisk och vilka andra marina produkter som är undantagna.

Vid EFTAs statsministermöte i Oslo den 15 mars 1989 fattades ett principbeslut om full liberalisering av handeln med fisk och andra marina produkter.

EFTAs råd beslutade den 14 juni 1989 att nödvändiga konventionsförändringar skulle vidtas syftande till en fullständig frihandel inom detta område senast den 31 december 1993. Ändringarna skulle träda i kraft den 1 juli 1990. Ändringarna innebär att texten under artiklarna 27 och 28 utgår, att artiklarna 26 och 38 erhåller ny lydelse samt att bilaga E ändras till att innehålla övergångsbestämmelser för fisk och andra marina produkter. Ändringarna skall underställas medlemsstaterna för godkännande.

Rådet kom också överens om tolkningar av vissa artiklar i EFTA-konventionen samt ett övergångsarrangemang för import av sötvattensfisk till Schweiz.

Statsrådet Gradin föreslår i propositionen att riksdagen ratificerar den ändring i EFTA-konvention som beslutats av EFTAs råd.

Enligt statsrådet Gradin är det med tanke på de stora statsstöden till näringen utomordentligt viktigt att beakta konkurrensvillkoren samtidigt som man genomför frihandelsmålet för fiske. Konkurrensförhållandena kan aldrig bli identiska beroende på naturliga förutsättningar och på att tillgången till fiskeresurserna varierar mellan EFTA-länderna. Därför är det angeläget att finna ett system där inte dessa obalanser accentueras genom handelssnedvridande statliga stödåtgärder. Överenskommelsen inom EFTA tar sikte på att fastställa enhetliga regler inom detta område.

Motionerna

Inga invändningar riktas i motionerna mot regeringens förslag om ändring av EFTA-konventionen.

Den internationella utvecklingen på fiskets område, dess betydelse för fiskepolitiken i EFTA-länderna och särskilt i Sverige tas upp i flera motioner. I motion Jo42 (vpk) anläggs ett globalt betraktelsesätt på fisket. Motionärerna erinrar om den snabba utveckling av det interna-

tionella fisket som ägt rum sedan 1950-talet vilket lett till att bestånden på många håll redan blivit överfiskade. Med hänvisning till att en fortsatt ökning av fiskeansträngningarna kan förväntas samtidigt som den alltmer förorenade havsmiljön hotar fiskbestånden anser motionärerna att Sverige måste öka sina ansträngningar på det internationella planet för att få till stånd en lämplig avvägning av fångstuttagen och minska miljöproblemen (yrkande 1). Motionärerna framhåller vidare, när det gäller EFTA-överenskommelsen om frihandel på fiskets område, att Sverige bör inte gå före andra länder i sin avreglering utan i takt med dem. Annars riskerar vi att slå ut den svenska fiskerinäringen genom ojämlika konkurrensvillkor. Regeringen bör noga följa och analysera utvecklingen och även återkomma till riksdagen med en redogörelse över utvecklingen i övriga EFTA-länder samt inom EG (yrkande 3). Ett likartat resonemang förs i motion Jo44 (m) där det framhålls att Sverige inte kan gå före och avreglera innan övriga EFTA-länder vidtagit motsvarande åtgärder. Motionärerna framhåller särskilt att den ömsesidiga rätt att direktlanda fångster i andra EFTA-länder som införs 1992 måste iaktas i alla fördragsländerna. I annat fall skulle EFTA-överenskommelsen sättas ur spel. De hänvisar även till vad jordbruksministern anfört om nödvändigheten av att förändringarna i vårt land håller jämna steg med andra länders. Det är också angeläget att de svenska fisktillgångarna skyddas. I de avtal som bilateralt skall komma till stånd bör den regeln gälla, att fisk skall bytas mot fisk till samma värde (yrkande 1 i berörd del).

Utskottets överväganden

Utskottet har ingen annan mening än motionärerna om vikten av att världshavens fiskeresurser utnyttjas på ett ansvarsfullt sätt och med iakttagande av den återhållsamhet som omsorgen om beståndens fortlevnad kräver. I vårt eget fiskepolitiska mål som lades fast år 1978 ingår som ett led att fisket skall bedrivas så effektivt som möjligt inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna. Utskottet utgår från att regeringen och dess organ i sitt internationella arbete beaktar såväl behovet av ett effektivt och ansvarsfullt fiske för att täcka livsmedelsbehovet på lång sikt som även nödvändigheten att hejda fortsatt vattenförorening och miljöförstörelsen av haven. Syftet med motion Jo42 yrkande 1 synes mot bakgrund därav i väsentlig mån tillgodosett, och yrkandet bör ej föranleda något särskilt uttalande av riksdagen.

Som inledningsvis anförts har den svenska fiskenäringen under senare år genomgått stora förändringar. Utvecklingen av havsfisket har gått mot ett starkt internationellt beroende. En väsentlig fråga i sammanhanget är de pågående förändringarna av handelsregleringarna. Dessa berör oss globalt genom de pågående överläggningarna inom GATT. Minst lika betydelsefullt är vad som sker inom EFTA och mellan EFTA och EG. En huvudlinje i samtliga dessa fall är att nå

fram till en friare handel, även för fisk och fiskprodukter. Genom den nu träffade överenskommelsen kommer handeln med fisk och fiskprodukter efter en övergångstid att liberaliseras inom EFTA-området.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag om ratificering av ändringarna i EFTA-konventionen. Riksdagen bör således godkänna dessa.

Överenskommelsen om en liberalisering av handeln får nödvändigtvis till följd att regleringar av olika slag och generella subventioner måste upphöra. Detta innebär att de fiskeripolitiska medlen i betydande utsträckning bör förändras. Enligt överenskommelsen bör dessa förändringar till största delen ha genomförts vid övergångstidens slut på nyåret 1994.

Utskottet delar jordbruksministerns mening att det är nödvändigt att förändringarna i vårt lands politik håller jämna steg med andra länders. Det sagda innebär i förevarande sammanhang att det nu icke är möjligt att helt bestämma vilka åtgärder som skall vidtas inom fiskepolitiken och inte heller när de skall vidtas. Som framgår av den fortsatta behandlingen delar utskottet regeringens bedömning att det blir nödvändigt utreda många specifika frågor ytterligare.

Det anförda innebär även att utskottet i väsentlig utsträckning delar motionärernas mening att den svenska avregleringen bör hålla jämna steg med motsvarande process i övriga EFTA-länder. Utskottet utgår från att regeringen och berörda organ och utredningar noga följer utvecklingen i övriga EFTA-länder när det gäller att anpassa regelsystemet till den förändrade konventionen. Som handelsministern framhåller är det angeläget att inte nuvarande obalanser i fiskets konkurrensförhållanden accentueras genom handelssnedvridande statliga stödåtgärder. Motionerna Jo42 yrkande 3 och Jo44 yrkande 1 i motsvarande del bör mot bakgrund av det anförda icke föranleda någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Den svenska fiskenäringens omfattning och inriktning

Propositionen

Fisk ingår som en viktig del i den svenska kosten. Många anser att andelen skulle behöva öka. Den svenska konsumtionen av fisk har sedan mitten av 1970-talet ökat med ca 4 kg till ca 30 kg per person och år. Genom åtgärder för att begränsa föroreningarna i havs- och insjövattnen och genom förbättrade distributionsmetoder, vilket sammantaget medverkar till en hög kvalitet på den vara som kan köpas i handeln, finns förutsättning för en fortsatt ökning av konsumtionen.

Antalet yrkesfiskare beräknas till ca 3 500, varav ca 250 sysselsatta i insjöfiske. Härtill kommer ca 600 binäringsfiskare. Antalet producerande företag inom vattenbruket uppgick år 1989 till ca 480 med ca 350 anställda. I fiskberedningsindustrin arbetade ca 3 200 personer. Antalet fiskefartyg var ca 1 600. Både antalet yrkesfiskare och antalet

fiskefartyg har minskat de senaste 15 åren. Sysselsättningen i fisket är till stor del förlagd till kust- och skärgårdsområden där alternativa utkomstmöjligheter för befolkningen är få.

Den totala svenska fångsten av fisk uppgick år 1989 till ca 215 000 ton. Härav landades ca 16 000 ton i utlandet. Av totalfångsten var ca 85 000 ton sill/strömning avsedd för konsumtion, ca 50 000 ton torsk och ca 65 000 ton foderfisk. Fångstvärdet uppgick till ca 705 milj.kr. Torskfångstens andel av värdet var ca 46 % och konsumtionssillfångstens ca 16 %. Sedan år 1975 har totalfångsten varierat mellan ca 175 000 och 250 000 ton. Fångsten av lax uppgick år 1988 till ca 800 ton.

Den europeiska sillmarknaden domineras av god tillgång på nord-sjösill. Det har lett till låga priser. Då konsumtionen troligtvis inte kommer att öka i nämnvärd grad är det sannolikt att priserna på sill kommer att förbli hårt pressade.

Torskpriserna steg under hösten 1989 som följd av en internationell brist på råvara. Kraftigt minskade fångstkvoter i bl.a. Norge gör att priserna bedöms förbli höga. Fisket efter torsk i Östersjön är av sådan omfattning att beståndssituationen har försämrats. Fångstutrymmet de närmaste åren bedöms ändå medge ett uttag för Sveriges del på i stort sett nuvarande nivå. Vissa inskränkningar i fisket kan dock inte uteslutas.

Utvecklingen inom det yrkesmässiga insjöfisket är mycket god och har under en tioårsperiod tredubblat produktionen av konsumtionsfisk till ca 2 000 ton. Bl.a. är exporten stor av gädda, gös och löjrom. Vissa delar av insjöfisket är beroende av kontinuerliga utsättningar av framför allt ål. Kostnaderna för utsättningar finansieras i dag bl.a. via prisregleringskassan för fisk.

Intresset för konsumtionsodling av fisk och skaldjur är fortsatt starkt i vårt land. År 1988 producerades inom svenskt vattenbruk 7 500 ton matfisk, varav ca 90 % var regnbåge. Detta innebär mer än en fyrdubbling sedan år 1983. Det sammanlagda produktionsvärdet är ca 200 milj.kr.

Motionerna

Enligt motion Jo42 (vpk) behövs det en större andel fisk i kosthålllet. Motionärerna föreslår därför att fiskens positiva betydelse lyfts fram i den av livsmedelsverket planerade folkhälsokampanjen (yrkande 6).

I flera motioner framförs yrkanden om insjöfiskets utvecklingsmöjligheter och regionalpolitiska roll. Så är fallet i motionerna Jo44 (m) yrkande 6, Jo48 (m) och Jo405 (fp) yrkande 5. Enligt sistnämnda motion bör riksdagen göra ett tillkännagivande om ett handlingsprogram för insjöfisket.

Utskottet har ingen annan mening än motionärerna om det stora värde fisk har som näringsmedel och god föda. Denna bedömning stämmer även väl med den som framförs i propositionen. Statens livsmedelsverk uppmanar medborgarna att äta mer fisk. I skriften *Våga äta* (1989) ger livsmedelsverket allmänna kostrekommendationer. Där framhålls att fett i fet fisk är nyttigt och förebygger hjärt- och kärlsjukdomar. Enligt verket anses en ökning av den genomsnittliga fiskkonsumtionen från 1–2 gånger per vecka som nu till 2–4 gånger per vecka vara befogad. Större delen av den fisk som säljs i Sverige kan enligt livsmedelsverkets allmänna råd ätas praktiskt taget utan inskränkning. Till följd av miljöföroreningar kan dock fisk från vissa områden innehålla högre halter av t.ex. kvicksilver eller organiska klorföreningar och bör därför konsumeras i begränsad omfattning och i vissa fall inte alls. Riksdagen har nyligen anvisat medel till ett kost- och hälsoprojekt som skall drivas av livsmedelsverket (prop. 1989/90:100 bil. 11, JoU14, rskr.194). Utskottet utgår från att fiskens värde som föda kommer att uppmärksammas i detta projekt. Motion Jo42 yrkande 6 påkallar således ingen särskild riksdagens åtgärd.

Utskottet delar även i stort sett den mening som framförs i motionerna om insjöfiskens betydelse för livsmedelsförsörjningen. Insjöfisket har även värde som en icke oväsentlig näringsgren med regionalpolitisk betydelse för sysselsättningen i glesbygder. Som framgår av propositionen har det yrkesmässiga insjöfisket tredubblat fångsterna av konsumtionsfisk under den gångna tioårsperioden. Med anledning av yrkandet i motion Jo405 får utskottet erinra om den redogörelse som nyligen gavs i betänkandet 1989/90:JoU2. I detta framhölls att fiskeristyrelsen är i färd med att utarbeta ett handlingsprogram för insjöfisket. Enligt vad som numera inhämtats räknar man i fiskeristyrelsen med att kunna lägga fram programmet under innevarande budgetår. Utskottet är, med hänvisning till det anförda, icke berett att förorda någon vidare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna Jo44 yrkande 6, Jo48 och Jo405 yrkande 5.

Fiskepolitikens mål och medel

Propositionen

Jordbruksministern förordar i propositionen att det övergripande *målet för fiskepolitiken* bör ligga fast. Det innebär att vi skall utnyttja våra vatten- och fisktillgångar på sådant sätt att de långsiktigt kan medverka till vår livsmedelsförsörjning och till vårt välbefinnande i övrigt.

Målen för fiskeripolitiken som fastställdes år 1978 (prop. 1977/78:112, JoU23, rskr. 272) är flera. Ett är att skapa förutsättningar för att de som är sysselsatta i fiskerinäringen kan få en både ekonomisk och social standard som är jämförbar med den som erbjuds inom andra näringar och trygghet i arbetet samtidigt som konsumenterna erbjuds fisk av god kvalitet till rimliga priser. Vidare anges som mål att fisket inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning med

fisktillgångarna skall bedrivas så effektivt som möjligt. Hänsyn skall tas till behovet av sysselsättning främst i kust- och skärgårdsområden där fisket har stor regionalpolitisk betydelse.

Förutsättningarna för den samlade svenska fiskenäringen kommer att förändras i väsentliga avseenden under den närmaste framtiden. EFTA-rådets beslut om frihandel med fisk och marina produkter innebär en ökad konkurrens för den svenska näringen från stora fiskerationer som Norge och Island. Av beslutet följer bl.a. också att möjligheten till generell statsstöd begränsas avsevärt. Beslutet rymmer också nya möjligheter, t.ex. att förutsättningar kommer att skapas för svenska fiskare att direktlanda fisk i andra EFTA-länder. För den svenska fiskberedningsindustrin öppnar frihandelsöverenskommelsen inom EFTA nya möjligheter till handel och en breddad råvaruförsörjning. De förestående förhandlingarna mellan EFTA och EG bör kunna öppna ytterligare nya marknader för beredningsindustrin. Men frihandeln skärper också konkurrensen med ökade krav på fortlöpande strukturanpassningar och rationaliseringar som följd, framhåller jordbruksministern.

Den utvidgade frihandeln inom EFTA och de förestående förhandlingarna med EG kommer att ändra förutsättningarna för den samlade svenska fiskenäringen inom den närmaste framtiden. Mot bakgrund härav anser jordbruksministern det inte meningsfullt att närmare precisera ett antal delmål för fiskepolitiken. I stället bör det övergripande mål som redovisades för riksdagen år 1985 fortfarande gälla (prop. 1984/85:143, JoU32).

Det innebär att det grundläggande i den svenska fiskepolitiken skall vara att vi skall utnyttja våra vatten- och fisktillgångar på ett sådant sätt att de långsiktigt kan medverka till vår livsmedelsförsörjning och till vårt välbefinnande i övrigt. En god hushållning genom en väl avvägd vård och beskattning av fiskbestånden och genom omsorg om vattnen är sålunda väsentligt. Härigenom skapas förutsättningar för produktion av viktiga förnödenheter, för medverkan i landets ekonomiska utveckling och för meningsfull sysselsättning och försörjning i vissa bygder. En god vård av våra vatten förbättrar också förutsättningarna för odling av fisk. En väl avvägd hushållning främjar sportfisket som är en viktig form för friluftsliv och rekreation.

Beträffande *fiskepolitikens medel* gör jordbruksministern bl.a. följande allmänna uttalande.

De statliga insatserna på fiskepolitikens område görs i huvudsak med stöd av lagstiftningen om rätt till fiske samt i form av reglering av priserna på fisk och ekonomiskt stöd till fisket, fiskevården och forskningen. Hit kan vidare räknas de insatser som görs av de statliga myndigheterna i fråga om internationella förhandlingar, fiskeriundersökningar, rådgivning och information.

Mot bakgrund av bl.a. EFTA-beslutet om frihandel med fisk och marina produkter samt de pågående överläggningarna mellan EFTA och EG — där kommissionen yppat intresse för frågan om tillgång till fiskevatten — är jordbruksministern inte nu beredd att lämna detalje-

rade förslag till hur de fiskepolitiska medlen skall utformas för framtiden. Vissa riktlinjer bör dock kunna ges redan nu för prisregleringen och det statliga stödet i övrigt. Den nuvarande prisregleringen på fisk bör anpassas i jämn takt fram till den 31 december 1993. I sammanhanget meddelas för riksdagens information att det inom jordbruksdepartementet pågår en översyn av lagstiftningen på fiskets område. Den inriktar sig bl.a. på en modernisering av fiskeriförordningen.

I propositionen tas frågan om *yrkesfiskelicens* upp under en särskild rubrik. Fiskeriuutredningen har föreslagit att yrkesfiskelicensen avskaffas. Jordbruksministern förordar dock att innehav av yrkesfiskelicens skall vara en förutsättning för att få tillstånd att fiska i annat lands fiskezon. Den bör därför behållas. Som hittills skall licens ges endast till yrkesfiskare eller annan för vars försörjning fisket är av väsentlig betydelse.

Yrkesfiskelicensen är ett väl fungerande underlag vid tilldelning av fiskelicenser i utländska fiskezoner, anför jordbruksministern. Sedan licenssystemet nu är etablerat och allmänt accepterat utgör det ett värdefullt hjälpmedel både för myndigheterna och andra. Även i fortsättningen bör licens ges endast till fiskeföretag som innehas av yrkesfiskare eller av annan för vars försörjning fisket är av väsentlig betydelse.

I propositionen erinras om att fiskeristyrelsen föreslagit att licensen kopplas till rätten att använda vissa fiskeredskap. Jordbruksministern är dock inte beredd att föreslå någon förändring. I stället bör regleringen av fisket även i fortsättningen bedrivas på det sätt som redovisades för riksdagen år 1985 (prop. 1984/85:143, s. 10). Det innebär att fiske på allmänt vatten och frifiskevatten i samma utsträckning som hittills skall vara fritt för var och en om tillgången på fisk så medger. Om en begränsning av fisket är nödvändig med hänsyn till hushållningen med fiskbeståndet skall denna i första hand vara generell. I det fall visst utrymme ändå finns för fiske med fångstintensiva redskap och det är fråga om allmänt vatten skall sådant fiske i första hand medges den för vars försörjning fisket är av väsentlig betydelse. Fiske med trål får bedrivas endast av den för vars försörjning fisket är av väsentlig betydelse.

Motionerna

Fiskepolitikens mål och medel

Enligt motion Jo42 (vpk) yrkande 2 bör riksdagen göra ett uttalande av innehåll att det svenska fisket bör bevaras i minst sin nuvarande omfattning. Motionärerna erinrar om att Sverige redan i dag har en betydande öppenhet när det gäller handeln med fisk och marina produkter. De yrkar vidare att en bro över Öresund inte bör byggas, även av det skälet att den hotar det framtida fisket i Östersjön (yrkande 7). Vidare föreslås ett tillkännagivande om ett ekologiskt anpassat fiske. Så bör t.ex. inte bottenstrålning och andra metoder som ödelägger havsbotten tillåtas (yrkande 8).

Enligt motion Jo43 (c) bör riksdagen förutom det övergripande mål som förordas i propositionen förordas att ett miljömål utformas för fiskepolitiken. Miljömålet bör innebära att vi slår vakt om en god vattenkvalitet (yrkande 1). Vidare föreslås att ett regionalpolitiskt mål ställs upp för fiskepolitiken. Fisket med binärningar är på många orter den näring som håller landsbygden levande. Sverige måste slå vakt om det fiske som i dag finns i landet, anför motionärerna. Detta är viktigt också från säkerhets- och miljösynpunkt (yrkande 2). I motion Jo45 (c) framställs yrkanden om bevakning och skärpning av gällande överenskommelser och avtal om Östersjöns miljö och naturresurser samt om att en sluten blekningsprocess skall vara skogsindustrins mål till slutet av 1990-talet (yrkandena 1–2). Motionärerna begär även att överläggningar upptas så att torskfiske med flyttrål ej får äga rum under lektid och på torskens lekplatser i Östersjön (yrkande 3).

Enligt motion Jo405 (fp) bör riksdagen göra tillkännagivanden om skydd för fiskens leklokaler (yrkande 1) samt om torskfisket i Östersjön (yrkande 2).

I motion Jo406 (m) yrkas på åtgärder för att förbättra vattenmiljön (yrkande 1). Riksdagen bör enligt motion Jo418 (m) göra ett uttalande om skydd av havsbottnarna i Skagerrak av innebörd att bomtrålfiske bör förbjudas. Även i motion Jo425 (mp) yrkas att fiskemetoder som ödelägger havsbotten, som exempelvis bomtrålfiske, inte skall användas (yrkande 2).

Yrkesfiskelicens m.m.

Enligt motion Jo44 (m) bör yrkesfiskelicensen vara kvar, men loggboksplikten kan slopas med undantag för fiske i utländsk zon (yrkande 1 i återstående del).

I motionerna Jo42 (vpk) yrkande 9 och Jo425 yrkande 8 begärs lagförslag som ger yrkesfiskarna rätt att överklaga beslut enligt miljöskyddslagen.

I motion Jo42 begärs förslag till inrättande av en fond för att hålla yrkesfiskare skadeslösa vid miljöförstöring, som allvarligt försämrar möjligheterna till näringsutövning (yrkande 10). För detta ändamål bör riksdagen anslå 5 milj.kr. som ett nytt anslag till fiskeristyrelsen (yrkande 11). Motsvarande yrkanden framställs i motionerna Jo43 (c) yrkande 8 och Jo425 (mp) yrkande 7.

I motion Jo407 (s) yrkas att nätfiske som bedrivs av icke yrkesfiskare begränsas till en längd av högst 120 meter per fiskare som icke är momspliktig som yrkesfiskare, dvs. per husbehovsfiskare och fritidsfiskare.

Utskottet delar regeringens mening att det övergripande målet för fiskepolitiken bör ligga fast. EFTA-överenskommelsen om frihandel med fisk och marina produkter kommer, liksom de överläggningar som förestår mellan EFTA och EG på fiskets område, att medföra så ändrade förutsättningar för svenskt fiske att det finns anledning avvakta innan delmålen för fiskepolitiken preciseras närmare.

Det anförda innebär att utskottet icke för närvarande är berett att ta ställning till de förslag om fastläggande av delmål som framförs i motionerna. Att i ett läge där fisket efterhand kommer att befinna sig i en helt annan konkurrenssituation än den nuvarande kräva att näringen bör bevaras i oförändrad omfattning är knappast meningsfullt. Utskottet avstyrker mot den bakgrunden motion Jo42 yrkande 2.

Havsmiljöns tillstånd är av avgörande betydelse för fiskbeståndens fortlevnad och kvalitet. Utskottet har ingen annan mening än motionärerna om den mycket stora hänsyn som måste tas vid all exploatering till att havsföroreningarna minskas. Utskottet har haft anledning att understryka detta i många olika sammanhang, både när det gäller fisket och i allmänna vattenvårdsbetänkanden. Utskottet har därvid även betonat vikten av att miljöarbetet och fiskevården internationaliseras och att Sverige med hänsyn till vårt stora vattenområde för en aktiv politik i dessa avseenden. Bl.a. kan hänvisas till riksdagens antagande år 1988 av aktionsplanen mot havsföroreningar och till utskottets förord nyligen att fiskeristyrelsens havsfiskelaboratorium kompletteras med en filial i södra Östersjön (1989/90:JoU14 s. 32).

Även om utskottet således i och för sig delar den uppfattning om miljöfaktorernas betydelse för fisket och näringens regionalpolitiska betydelse som framförs i motion Jo43 finns det med hänsyn till vad som anförts i det föregående om ändrade förutsättningar för fisket anledning att avvakta innan någon omformulering görs av de fiskepolitiska målen. Mot den bakgrunden bör således icke motionens yrkanden 1 och 2 föranleda någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Utskottet är med hänvisning till det anförda heller icke berett föreslå något riksdagsuttalande med anledning av yrkandena 1 och 2 i motion Jo45 om internationellt samarbete och vissa miljöfrämjande åtgärder. Även yrkande 3 i motionen avstyrks.

Även motionerna Jo405 yrkandena 1 och 2 samt Jo406 yrkande 1 får i viss utsträckning anses tillgodosedda med vad utskottet anför. Vad gäller motionärernas förslag om ökad restriktivitet mot tippning av muddermassor m.m. hänvisas till vad utskottet anför här om i betänkandet 1989/90:JoU2.

När det gäller yrkandet i motion Jo42 om en eventuell Öresundsbro's negativa inverkan på vattenkvaliteten i Östersjön får utskottet framhålla följande. Av de konsekvensutredningar som framlagts av Öresundsdelegationen framgår att full säkerhet bör kunna erhållas för att salthalten i Östersjöns reproduktionsområden för bl.a. torsk icke minskar. En förutsättning är enligt delegationens rapport att erforderliga muddringar sker efter noggranna beräkningar beroende på den

slutgiltiga utformningen av bro och tunnlar (SOU 1987:42 s. 42). Det har i sammanhanget framhållits att den teknik som planeras för Öresund är densamma som redan utnyttjas för Stora Bältbron. Det anförda ger vid handen att utskottet icke är berett att förorda något uttalande av riksdagen med anledning av motion Jo42 yrkande 7.

När det gäller förslagen i motionerna Jo42, Jo418 och Jo425 om ekologiskt fiske och förbud mot användande av fiskemetoder som bomtrålfiske får utskottet anföra följande.

Fiske med bomtrål innebär ett hårt specialiserat fiske efter flatfisk. Fiskare och fiskarens organisationer hävdar att bomtrålfiske förstör flatbottarna och att metoden uppmuntrar till rovdrift. Fiskeristyrelsen har dock, med hänvisning till att det internationella havsforskningsrådet ICES efter studium snarast funnit att den biologiska produktionen stimulerats efter bomtrålfiske, meddelat ett fartyg tillstånd till bomtrålfiske under en tvåårsperiod. Styrelsen har även avsatt 300 000 kr. av forskningsmedel för att undersöka frågan. I avvaktan på resultatet av undersökningen har styrelsen avslagit ansökningar från andra fiskare att bedriva bomtrålfiske.

Utskottet erinrar om att fiskeristyrelsen har ett övergripande ansvar för att fiskepolitikens mål uppnås om bedrivande av ett effektivt fiske inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna. För att fullfölja denna uppgift disponerar styrelsen över havsfiskelaboratoriet med undersökningsfartyget Argos och en stab högt kvalificerade forskare.

Utskottet delar motionärernas tveksamhet mot bomtrålfiske som metod. Som framgår av det anförda delas denna tveksamhet även av fiskeristyrelsen. Utskottet förutsätter att denna form av fiske noga utvärderas från ekologiska utgångspunkter, både vad gäller miljöpåverkan och inverkan på beståndet. Utskottet förutsätter även att vidare åtgärder i frågan prövas efter samråd med fiskets organisationer och att problemet tas upp i internationella sammanhang. Vad utskottet anfört synes ägnat att tillgodose syftet med förslagen i motionerna Jo42 yrkande 8, Jo418 och Jo425 yrkande 2. Något särskilt uttalande av riksdagen med anledning av motionerna i berörd del påkallas därför inte.

Utskottet behandlade hösten 1989 ett antal motioner med förslag om ändring av miljöskyddslagstiftningen. Dessa motioner överlämnades utan yttrande till den kommitté som då nyligen tillsatts för att se över miljöskyddslagstiftningen. Bl.a. innehöll de yrkanden om utvidgning av talerätten i miljöskyddsmål till vissa grupper av intressenter och berörda (1989/90:JoU5). I motionerna Jo42 yrkande 9 och Jo425 yrkande 8 begärs mot bakgrund av ett nyligen inträffat fall att yrkesfiskare ges rätt att överklaga vissa beslut enligt miljöskyddslagen. Utskottet finner att även dessa yrkanden i likhet med vad som tidigare skett bör överlämnas till miljöskyddsutredningen utan något särskilt yttrande från riksdagens sida. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

Däremot är utskottet icke berett att biträda de förslag om inrättande av en fond för att hålla yrkesfiskare skadeslösa vid miljöförstöring som

allvarligt försämrar möjligheterna till näringsutövning enligt motionerna Jo42 yrkandena 10 och 11, Jo43 yrkande 8 och Jo425 yrkande 7. Motsvarande yrkanden har flera gånger tidigare avvisats av riksdagen, senast för någon månad sedan (1989/90:JoU14).

Regeringens förslag om bibehållande av yrkesfiskelicensen möter inga gensagor i motionerna. Enligt motion Jo44 bör emellertid loggboksplikten slopas med undantag för fiske i utländsk zon (yrkande 1 delvis). Utskottet har med anledning därav inhämtat att man på fiskeristyrelsen i princip delar motionärernas bedömning, men att det föreligger vissa problem av praktisk-statistisk natur att upphäva loggboksplikten för svenskt fiske i den svenska fiskezonen. Inom fiskeristyrelsen och statistiska centralbyrån pågår ett arbete för att lösa denna fråga. Med hänvisning till att frågan är föremål för behandling hos de ansvariga myndigheterna bör yrkandet icke föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet delar den uppfattning som redovisas i motion Jo407 att det fria fiske som gäller i Sverige på allmänt vatten och frifiskevatten kan missbrukas om ett nätfiske som utförs av icke yrkesfiskare tar yrkesmässiga proportioner. Utskottet erinrar om att 1973 års fiskevattensutredning på sin tid uppmärksammade att konfliktsituationer ibland uppstår till följd av konkurrens om t.ex. vissa fiskarter, fiskeplatser eller möjligheterna att sälja fångsten. Utredningen föreslog att fiske med fast redskap som regel utslutande bör få upplåtas till yrkesfiskare med yrkesfiskelicens. Denna bestämmelse skulle enligt förslaget dock inte gälla sådant fiske som utövas med stöd av enskild fiskerätt (SOU 1978:75). Utredningens förslag i denna del föranledde ingen åtgärd från statsmakternas sida utan frågan hänvisades till förnyad utredning (prop. 1980/81:153, JoU29). Hösten 1981 tillsattes den s.k. fiskekommittén. Denna föreslog i sitt betänkande (Ds Jo 1984:6) Bättre yrkesfiske att fisket även i framtiden så långt det är möjligt borde vara fritt för var och en. På utredningens förslag infördes i fiskeriförordningen en bestämmelse att fiske med trål endast får utövas av yrkesfiskare. Däremot avvisades kommitténs förslag att fiske med ryssja på enskilt vatten skulle kunna begränsas till förmån för yrkesfiskare (prop. 1984/85:143, JoU32).

I sitt yttrande över 1989 års fiskeriutredning har fiskeristyrelsen föreslagit att det skall krävas licens för att få använda vissa fiskeredskap såsom trål, snurrevad, vad större än 90 m., laxdrivlinor och laxdrivnät. Jordbruksministern är emellertid, som framgår av redogörelsen för propositionen, inte beredd att föreslå någon förändring. Enligt hans mening bör fiske på allmänt vatten och frifiskevatten i samma utsträckning som hittills vara fritt för var och en om tillgången på fisk så medger, med de preciseringar som framgår av det anförda citatet.

Utskottet konstaterar för egen del att de problem som ingående behandlats av de refererade utredningarna fortfarande gör sig gällande. Utskottet är dock icke berett att för närvarande föreslå någon ändring av de regler som nu gäller och som grundar sig på en fastighetsrätt med lång tradition. Utskottet förutsätter att regeringen och berörda

myndigheter uppmärksamt följer den fortsatta utvecklingen. Något särskilt uttalande från riksdagens sida synes alltså icke påkallat med anledning av motion Jo407.

1989/90:JoU22

Det statliga stödet till fisket

Propositionen

Jordbruksministern anför sammanfattningsvis följande om den framtida inriktningen av stödet till fisket: Resultaten av de pågående handelsöverläggningarna mellan EFTA och EG kan för närvarande inte förutses. Därför går det inte att lägga fast en fullständig fiskepolitik nu. Det behövs ytterligare underlag för beslut avseende denna inför tiden fr.o.m. den 1 januari 1994. Den nuvarande prisregleringsavgiften bör behållas intill detta datum. Vilka anpassningar som skall göras under tiden den 1 juli 1991 – den 31 december 1993 bör utredas närmare.

I propositionen ges följande redogörelse för hur den svenska prisregleringen på fisk fungerar i princip. Med utgångspunkt i en bedömning av fisktillgången och avsättningsmöjligheterna bestäms s.k. normkvantiteter och normpriser för aktuella fiskslag. Om fisket utfaller minst enligt denna bedömning får fisket en skälig inkomst. Om det verkliga priset på ett fiskslag som genomsnitt underskider normpriset betalas ett prisstöd ut. Det utgör en viss andel av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris. Om priset till fiskaren överskrider normpriset skall en kompensation ges till konsumenten. Prisstöd ges till högst den kvantitet som svarar mot normkvantiteten. Till vissa bestämda fiskslag kan ett prisstöd ges i form av ett fast pristillägg. Försäljningen av normprissatta fiskslag får inte ske till hur låga priser som helst. Därför skall lägsta priser fastställas så att de främjar ett jämförelsepris i överensstämmelse med normpriset. Fisk som inte kan säljas till minst lägsta priset skall övertas av regleringsföreningen Svensk fisk till ett s.k. överskottspris som är bestämt i förväg. Försäljningen av överskotten får inte ske så att den konkurrerar med normal handel.

Enligt förordningen (1986:428) om prisreglering på fiskets område får prisstöd lämnas endast till fiskare som levererar till förstahandsmotagare som deltar i en sådan organiserad samordning på fiskförsäljningens område som har godkänts av jordbruksnämnden. Enligt jordbruksministern fyller denna administrativa bindning ingen större funktion varför den inte bör gälla i fortsättningen.

Prisregleringen finansieras med en prisregleringsavgift samt med in- och utförselavgifter som tas ut på viss fisk och vissa fiskprodukter med stöd av lagen (1974:226) om prisreglering på fiskets område.

I propositionen konstateras att EFTA-beslutet om en liberalisering av handeln med fisk för svenskt vidkommande innebär att prisregleringens generella prisstöd inte är tillåtet efter den 31 december 1993.

Fiskenäringen i vårt land, liksom i flertalet övriga EFTA-länder, erhåller sedan länge ett relativt stort statligt stöd. Eftersom detta präglar den enskilde företagarens framtidsplanering och investeringsbeslut gäller vissa övergångsordningar i verkställandet av EFTA-beslutet.

Det är alltså förutsatt att det behövs en viss anpassningstid. Jordbruksministern anser att hela denna tid bör utnyttjas. Samtidigt är det viktigt att tiden används på ett sådant sätt att övergången till de nya förutsättningarna blir så smidig som möjligt. Det är också betydelsefullt att fortsätta den övervakning av nedtrappningen av statsstödet som inleddes i samband med att liberaliseringsarbetet påbörjades. Det är en viktig förutsättning för att handeln skall kunna ske på lika konkurrensvillkor.

Det utredningsmaterial som nu föreligger är emellertid inte tillräckligt som underlag för preciseringar av anpassningen. Ytterligare utredning behövs. Jordbruksministern har för avsikt att återkomma till regeringen med förslag om ett särskilt uppdrag till jordbruksnämnden och fiskeristyrelsen. Inom ramen för uppdraget bör nämnden pröva hur de fortsatta årliga överläggningarna mellan nämnden, fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation skall bedrivas under anpassningsperioden. I propositionen anges vilka frågor som bör omfattas av myndigheternas utredningar. Den centrala fiskerimyndigheten bör utarbeta underlag för hur fiskepolitiken skall bedrivas.

Motionerna

I motionerna kommenteras på olika sätt propositionens uttalande om uppdrag till jordbruksnämnden och fiskeristyrelsen att utreda hur prisförhandlingarna skall utvecklas under övergångsperioden fram till införande av frihandeln inom EFTA.

Enligt motion Jo42 (vpk) yrkande 4 bör riksdagen begära att en parlamentarisk utredning tillsätts för att belysa utformningen av den framtida fiskeripolitiken. En sådan utredning bör innefatta såväl de internationella aspekterna, miljöproblemen nationellt och internationellt som regionalpolitiska aspekter och vissa beredskapsaspekter. Hela kedjan i fiskerinäringen bör ses över, anser motionärerna. Vidare begärs att den framtida fiskeripolitiken inte anpassas till ett system med producentorganisation för stödet till fiskerinäringen (yrkande 5).

I motion Jo43 (c) framhålls beträffande inriktningen av den aviserade utredningen att styrmedlen i en framtida fiskereglering måste ta hänsyn till fiskets förutsättningar i olika delar av landet. Statligt regionalpolitiskt stöd bör finnas kvar, liksom överskottsköp av främst sill och strömming, anser motionärerna (yrkande 7). Enligt motion Jo44 (m) yrkande 2 bör det statliga stödet till fisket utformas inte bara så att förändringarna under övergångstiden håller jämna steg med andra länders. Ännu viktigare är det enligt motionärerna att samma regler för stöd i EFTA-länderna gäller efter 1993. Vidare framhålls i motionen att utredningen bör ta till vara fiskenäringens kunskaper. I motion Jo50 (fp) yrkande 1 framhålls att avtrappningen av stödet till fisket bör utformas så att snedvridande stöd inte ges under regionalpolitisk täckmantel. Enligt motion Jo47 (c) yrkande 1 innebär normpris-systemet en trygghetsfaktor som måste omarbetas och anpassas till EFTA-avtalet.

I motion Jo425 yrkande 4 begärs en utredning av fiskerilånen så att de används till att utveckla ekologiskt anpassade fiskemetoder bl.a. innanför den ovan föreslagna nya trålningsgränsen.

Utskottets överväganden

Som utskottet inledningsvis anfört får överenskommelsen om frihandel inom EFTA på fiskets område nödvändigtvis till följd att regleringar av olika slag och generella subventioner måste upphöra. Utskottet anser att förändringarna i vårt lands politik bör hålla jämna steg med motsvarande ändringar i andra länders. Som jordbruksministern framhåller kan resultatet av de pågående handelsöverläggningarna mellan EFTA och EG inte förutses för närvarande. Det går därför inte att lägga fast en fullständig fiskepolitik nu. Utskottet har heller ingen erinran mot att regeringen, som aviseras i propositionen, uppdrar åt fiskeristyrelsen och jordbruksnämnden att närmare utreda vilka anpassningar som skall göras under tiden den 1 juli 1991 — den 31 december 1993 samt att den centrala fiskerimyndigheten utarbetar underlag för hur fiskepolitiken skall bedrivas i fortsättningen. Enligt de överenskomna tolkningarna av artikel 13 i EFTA-konventionen är det tillåtet att stödja fisket dels i form av lägsta tillåtna priser och köp av överskott, dels med regionalpolitiskt motiverade åtgärder. Vidare sägs det i EFTA-konventionens artikel 6 att fiskala avgifter får tas ut på importerade varor förutsatt att det inte diskriminerar importvaror i förhållande till inhemska varor av samma slag. Utskottet utgår från att avregleringen inriktas mot en i förhållande till våra grannländer harmoniskt balanserad frihandel i enlighet med överenskommelsen.

Vad utskottet anfört innebär att syftet med motionerna Jo43 yrkande 7, Jo44 yrkande 2 och Jo47 yrkande 1 i åtskilliga delar tillgodosätts. De bör därför icke, liksom ej heller motion Jo50 yrkande 1, föranleda något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Utskottet avstyrker motion Jo42 yrkande 4 om en parlamentariskt sammansatt utredning. Utskottet är heller icke berett att tillstyrka yrkande 5 i motionen om att riksdagen på detta stadium skall utesluta en anpassning av stödet till fiskenäringen till ett system med producentorganisationer. Ett sådant system tillämpas inom EG, och utredarna bör enligt utskottets mening inte ges alltför snäva direktiv.

Utskottet är icke berett att tillmötesgå förslaget om en utredning av fiskerilånen enligt motion Jo425 och avstyrker motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 4).

Laxfisket

Propositionen

Av den havsfiskade laxen i Östersjön är ca 85 % odlad. Utsättningen av lax bygger på möjligheten att fånga avelslax när den vandrar tillbaka till sitt hemmavattendrag. En annan viktig förutsättning är att den genetiska mångfalden bland avelslaxarna inte försämras. Det minskade antalet vattendrag för naturlig reproduktion, det effektiva kust- och

älvmynningsfisket och det starkt ökade havsfisket utgör emellertid allvarliga hot i dessa avseenden. Sedan flera år tillbaka arbetar därför regeringen och fiskeristyrelsen med åtgärder för att skydda den naturreproducerande laxen. Sedan år 1985 har fiskeristyrelsen skärpt regleringen av älv- och kustfisket efter lax. Ytterligare restriktioner planeras för närvarande. Genom överenskommelsen om den s.k. vita zonen har vi fått bättre förutsättningar att driva denna fråga i de internationella förhandlingarna.

Sedan år 1985 har en försöksverksamhet pågått med s.k. fördröjd utsättning av lax.

Det är ett gemensamt ansvar för alla fiskande att medverka till att rädda den naturreproducerande laxen. För egen del anser jordbruksministern det nödvändigt att det vidtas ytterligare effektiva åtgärder för att skydda den. Dessa åtgärder måste beröra såväl älv- och kustfisket som det traditionella havsfisket. Regeringen har för avsikt att fortsätta sina ansträngningar för att nå överenskommelser i de internationella förhandlingarna. Vidare är det angeläget att försöksverksamheten med fördröjd utsättning utvärderas snarast med syfte att klargöra förutsättningarna för en brett upplagd verksamhet. Fiskeristyrelsen måste å sin sida försätta med en anpassning av regleringarna av fisket.

Motionerna

Omsorgen om laxfisket präglar flera motioner. Motionerna är dock inbördes delvis motstridiga.

Flera motionärer betonar att laxfiskets problem bör lösas i internationell samverkan. Enligt motionerna Jo44 (m) yrkande 3 och Jo406 (m) yrkande 2 är skyddet av de naturreproducerande stammarna en angelägenhet för samtliga Östersjöstater. En likartad argumentation förs i motionerna Jo46 (s) och Jo47 (c) yrkande 2 samt Jo425 (mp) yrkande 6 vilka även riktar sig mot det fiske med fasta laxfällor som utövas av andra än yrkesfiskare. Enligt motionärerna bör frågan om särskild laxfiskelicens utredas.

Enligt motion Jo405 (fp) behövs för beståndsvård av havsöring och lax åtgärder minst i nivå med fiskeristyrelsens program (yrkande 3). Ansträngningarna att få till stånd TAC (högsta tillåtet uttag) som begränsar fisket till vad laxstammen naturligt tål bör öka (yrkande 4).

I motion Jo41 (m) yrkas att fiskeristyrelsen vid fördelningen av prisregleringsmedlen även skall beakta möjligheterna att genomföra försök med fördröjd utsättning av röding vid Västerbottenskusten.

Utskottets överväganden

Utskottet delar i allt väsentligt den mening som uttrycks i propositionen beträffande laxfisket och vården av laxens reproduktionsområden. Som jordbruksministern anför bör laxfisket utformas så att det inte hotar de naturreproducerande laxstammarna och så att deras genetiska mångfald bevaras. Alla fiskande har ett gemensamt ansvar för att medverka till att rädda den naturreproducerande laxen. Det är nödvändigt att vidta ytterligare effektiva åtgärder för att skydda den.

Åtgärderna måste beröra såväl älv- och kustfisket som det traditionella havsfisket. Ansträngningarna att få till stånd internationell reglering av havsfisket efter lax bör fortsätta. Sedan överenskommelse träffats med Sovjetunionen om uppdelning av den s.k. vita zonen har vi fått bättre förutsättningar att driva denna fråga i de internationella förhandlingarna. I förhandlingarna år 1989 visades enligt jordbruksministern väsentligt större förståelse för Sveriges inställning. Vi bör därför kunna vänta oss framgångar.

Det anförda innebär att syftet med motion Jo405 yrkandena 3 och 4 får anses tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av dessa yrkanden påkallas därför icke.

Även motionerna Jo44 yrkande 3 och Jo406 yrkande 2 blir i viss mån tillgodosedda genom regeringens förslag och bör alltså icke föranleda någon vidare åtgärd.

Utskottet avstyrker motionerna Jo46, Jo47 yrkande 2 och Jo425 yrkande 6 i den mån de icke blivit tillgodosedda genom vad utskottet anfört.

Utskottet har med anledning av motion Jo41 inhämtat att förutsättningar anses föreligga för att försök med fördröjd utsättning av röding i Bottenviken skall lyckas. Om ett rödingfiske kan komma igång i dessa vatten skulle detta givetvis vara att välkomna både som bidrag till livsmedelsförsörjningen och från sysselsättningssynpunkt. Det är fiskeristyrelsen som har att fatta beslut om användande av tillgängliga medel för utsättning av fisk. Något riksdagsuttalande i frågan påkallas icke.

Prisreglering på fisk under budgetåret 1990/91

Propositionen

Jordbruksministern föreslår att prisregleringen på fisk under budgetåret 1990/91 utformas i huvudsak enligt jordbruksnämndens förslag som innebär ett första steg i en anpassning till vad en liberaliserad handel kräver.

Regleringens närmare utformning under nästa budgetår bygger enligt nämndens direktiv på förutsättningen att den totala ekonomiska omslutningen skall vara oförändrad. Detta har åstadkommits genom att normkvantiteten för sill/strömming sänkts från 55 000 ton under innevarande budgetår till 44 000 ton för nästa budgetår. Normkvantiteten skall dock enligt förslaget kunna ökas beroende på hur de föreslagna stöden till export till statshandelsländer och till foderfisk utnyttjas.

Jordbruksnämndens förslag om regleringen av priserna på fisk m.m. har biträtts av fiskets förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen. Beträffande förslagets närmare innehåll hänvisas till propositionen. Den närmare utformningen av prisregleringen beskrivs i proposition 1984/85:143 (s. 19—21).

Enligt motion Jo44 (m) yrkande 4 bör jordbruksnämnden få rätt att ändra på nuvarande regler om stöd till foderfisk. Enligt motionärerna kan man förvänta sig att stödet till foderfisk som i årets avtal får uppgå till 12 milj.kr. icke kommer att utnyttjas fullt ut på grund av de ändrade förhållanden som inträder genom EFTA-överenskommelsen och ändrade marknadsförhållanden.

Utskottets överväganden

Regeringens förslag innebär att prisregleringen på fisk utformas i huvudsak enligt jordbruksnämndens förslag vilket biträtts av fiskets förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen. Utskottet har ingen erinran mot förslaget. Prisregleringen bör alltså utformas på det sätt som redovisats i propositionen. Riksdagen bör fastställa de av nämnden föreslagna normpriserna, prisgränserna och den föreslagna normkvantiteten.

Utskottet är icke berett att biträda förslaget i motion Jo44 om alternativ användning av stödet till foderfisk. Motionen avstyrks alltså i berörd del.

Den statliga fiskeadministrationen

Propositionen

Den statliga centrala administrationen på fiskets område som nu finns på två myndigheter behöver anpassas med hänsyn till de ändrade förutsättningar som bl.a. EFTA-överenskommelsen innebär. Denna fråga behöver utredas ytterligare. Återstående statliga länsuppgifter på fiskets område förs till länsstyrelserna i enlighet med riksdagens tidigare uttalande. Därmed kommer fiskenämnderna inte längre att bestå som fristående länsmyndigheter.

Jordbruksministern anser det därför inte möjligt att göra de besparingar regionalt som utredningen — vilken föreslagit att fiskenämnderna dras in — har räknat med. Detta kan kompenseras delvis genom förändringar i den centrala funktionen. För det första kommer anpassningarna till vad som krävs i samband med en liberaliserad handel att på sikt minska behovet även av centrala resurser. För det andra leder inordnandet av länsfiskenämnderna i länsstyrelserna till att behovet av centrala insatser av ekonomi- och personaladministrativ karaktär minskar. Därutöver bör det prövas om ytterligare rationaliseringseffekter kan erhållas genom en samordning med den centrala myndighetsfunktionen på jordbrukets område som utreds för närvarande. En sådan samordning skulle främst kunna innebära besparingar inom de ekonomi- och personaladministrativa områdena. Utredningen bör samordnas med den som görs i fråga om myndighetsorganisationen på jordbrukets område.

Frågan om fiskeadministrationens organisation diskuteras i flera motioner. Centerpartiet avvisar i motion Jo43 förslaget om utredning av fiskeristyrelsens resurser. Motionärerna anser att fiskeristyrelsen skall vara den centrala statliga myndigheten på fiskeområdet och yrkar att alla statliga arbetsuppgifter på fiskeområdet överförs till fiskeristyrelsen (yrkandena 3–5). Vidare yrkas i motionen att fiskenämnderna bör finnas kvar i nuvarande omfattning (yrkande 6). Moderata samlingspartiet biträder förslaget om utredning och understryker i motion Jo44 yrkande 5 att fiskenäringsens kompetens skall tillvaratas i utredningen. Motionärerna förutsätter att utredningen skall leda till att ett fristående centralt fiskeriverk bibehålls. De betonar även att fiskenämndernas kompetens bör tillvaratas. Folkpartiet uttalar i motion Jo50 tveksamhet om det lämpliga i att samordna fiskeadministrationen med myndighetsorganisationen på jordbrukets område. För det internationella samarbetet på fiskeområdet, liksom för miljövården och naturresurshushållningen, kan en fristående fiskeadministration tillmätas stor betydelse, anför motionärerna (yrkande 2).

Enligt motion Jo49 (s) bör länsstyrelserna eller fiskenämnderna i Karlstad, Jönköping, Västerås och Örebro ges en samordnande funktion när det gäller de fyra stora sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. Riksdagen bör uttala att samordningsansvaret uttryckligen fastläggs och att den funktion som fiskenämnderna har för närvarande blir obligatorisk för de fyra stora sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren (yrkandena 1–2). Motionärerna anser vidare att riksdagens beslut och uttalande om fiskets organisation i december 1989 måste tolkas så att länsstyrelsen skall bevaka att tillräcklig kompetens i fiskefrågor finns inom länsstyrelsen (yrkande 3).

Utskottets överväganden

Utskottet finner det naturligt att en översyn görs av fiskeadministrationen inför de ändrade förhållanden som kommer att bli en följd av EFTA-överenskommelsen om frihandel och de kommande förhandlingarna mellan EG och EFTA. Utredningen bör vara förutsättningslös. I sammanhanget finns det anledning att peka på de skiftande uppgifter fiskeristyrelsen har när det gäller att främja fiskenäringen, fritidsfisket och fiskevården samt vattenbruket. Med fiskets ökade internationalisering följer vidgade uppgifter av mellanstatlig karaktär. För att kunna fylla dessa funktioner bedriver styrelsen en omfattande undersökningsverksamhet på vattenmiljöns område genom sina laboratorier och försöksanstalter. Icke minst av allmänna miljökäl är det enligt utskottets mening angeläget att den kompetens som finns inom verket tillvaratas även i framtiden. Beröringspunkterna med lantbruksadministrationen är inte av avgörande betydelse i denna fråga. Utskottet anser det även tveksamt om de fördelar i administrativt och tekniskt avseende som kan uppnås genom en samordning med lantbruksadministrationen uppväger de fördelar som en självständig fiske-

administration har. Den kommande utredningen bör därför enligt utskottets mening också räkna med ett självständigt fiskeriverk som ett reellt alternativ.

Genom utskottets ställningstagande tillgodoses i betydande utsträckning de synpunkter som framförts i motion Jo50 yrkande 2. Detta påkallar således inget särskilt uttalande från riksdagens sida.

Det anförda innebär att motion Jo44 yrkande 5 bör lämnas utan vidare åtgärd.

Med motsvarande motivering avstyrks motion Jo43 yrkandena 3—5.

I samband med länsstyrelserreformen hösten 1989 behandlade utskottet i yttrande till bostadsutskottet bl.a. frågan om fiskenämndernas ingående i den nya länsstyrelsen (prop.1988/89:154, 1989/90JoU1y, BoU4 och 9). Jordbruksutskottet framhöll därvid att det är viktigt att fiskenämndernas kompetens och lokalkännedom tillvaratas på länsnivå, men gick i övrigt inte in på frågan hur den statliga fiskeorganisationen bör organiseras. Bostadsutskottet tillstyrkte i sitt av riksdagen godkända betänkande BoU9 den i propositionen föreslagna ordningen om den regionala statliga fiskeradministrationens framtida organisation. Utskottet förutsatte därvid att riksdagen, sedan det då pågående beredningsarbetet av fiskerikutredningens betänkande avslutats, skulle återigen komma att överväga frågan. I den övergripande frågan om länsstyrelsens organisation beslöts att det bör överlåtas åt den enskilda länsstyrelsens styrelse att besluta om vilken nämndorganisation som skall knytas till länsstyrelsen och hur den i så fall skall utformas. Det kan till exempel inträffa att en fiskenämnd inrättas i ett län medan ansvaret för fiskefrågorna i ett annat län kommer att handhas av lantbruksnämnden eller av länsstyrelsens styrelse, anförde bostadsutskottet.

Jordbruksutskottet biträder regeringens förslag att inordna de nuvarande länsfiskenämnderna i länsstyrelserna. Som utskottet tidigare anført är det viktigt att fiskenämndernas kompetens och lokalkännedom tillvaratas på länsnivå. Riksdagen bör således avslå motion Jo43 yrkande 6. Något särskilt uttalande med anledning av motion Jo49 yrkande 3 synes ej påkallat.

Utskottet finner det även angeläget att en samordning sker av de fiskeadministrativa åtgärderna i de stora sjöarna. Utskottet ställer sig därmed inte avvisande till den lösning som föreslås i motion Jo49. Den närmare regleringen av organisationen bör dock åvila regeringen och vederbörande myndigheter. Motionen bör således icke föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2).

Utskottet förordar med hänvisning till det anförda, att riksdagen i övrigt lämnar utan erinran vad som anförts i propositionen om fiskepolitikens mål och medel, yrkesfiskelicensen, det statliga stödet till fisket, laxfisket och den statliga administrationen på fiskets område.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang ta upp ett antal fristående motioner om fiske från allmänna motionstiden 1990.

Enligt motion Jo933 (c) bör ökat stöd ges till försök med kaliumbehandling av fiskevatten för att få ner cesiumhalten i fisk. Utskottet har med anledning härav inhämtat att statens naturvårdsverk och statens strålskyddsinstitut föranställt om ett forskningsprojekt benämnt Kalkning — kvicksilver — cesium. I detta söker man besvara frågor om hur man skall kunna få ned kvicksilver- och cesiumhalterna i fisk och hotet om "svartlistning" som i dag är akut för tusentals svenska sjöar, samt vilka åtgärder som kan och bör vidtas. I en lägesrapport framhåller undersökningsledaren att hittills utförda försök visar att sjöarnas kaliumhalt har mindre betydelse för känsligheten än hårdheten. Detta (oväntade) resultat indikerar att en ordinär kalkningsinsats kan vara effektivare för att få ner cesiumhalterna i fisk än en betydligt dyrare pottaskebehandling. Projektet kommer att slutredovisas i december 1990. Enligt naturvårdsverkets nyligen publicerade aktionsprogram "Luft 90" mot luftföroreningar och försurning är de åtgärder som verkar minska kvicksilverhalterna i fisk mest effektivt troligen också de effektivaste för att minska cesiumhalterna. Sjöalkning i kombination med våtmarkskalkning och gödning tycks vara speciellt verk samma metoder i lågproduktiva sjöar.

Utskottet noterar att de resultat som redovisats fortfarande är osäkra. För närvarande föreligger emellertid ingen anledning att efterlysa åtgärder av det slag som förordas i motionen i berörd del. Denna avstyrks alltså.

Enligt motion Jo425 yrkande 18 bör användning av malakitgrönt, ett trifenylderivat som används som desinfektionsmedel inom fiskodlingen, förbjudas. Enligt motionen kan malakitgrönt orsaka cancer och fosterskador och är därför förbjudet inom fiskodlingen i USA.

Utskottet delar motionärernas mening att användning av kemikalier som kan inverka menligt på miljön bör begränsas så mycket som möjligt. Enligt vad som inhämtats badar man inom fiskodlingen fiskrommen i malakitgrönt mot svampangrepp och bakterier. Preparatet hör för närvarande icke till den kategori som måste förhandsgranskas av kemikalieinspektionen. Allmänt gäller enligt lagen om kemiska produkter att den som hanterar eller importerar en kemisk produkt skall vidta de åtgärder och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människor eller i miljön. Kemikalieinspektionen har även föreskrivit att bekämpningsmedel för fisk skall underkastas regeln om förhandsgranskning efter utgången av år 1991. Med hänvisning till att frågan således är föremål för den ansvariga myndighetens uppmärksamhet synes motionen i berörd del icke påkalla något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Utskottet har nyligen behandlat motionsyrkanden om olika fiskefrågor vilka är identiska eller snarlika med ett antal motioner som nu föreligger för behandling.

I betänkandet 1989/90:JoU2 om fiske avstyrkte utskottet motionsyrkanden av samma slag som de vilka tagits upp i följande motioner, nämligen

- Jo406 (m) yrkande 4, Jo419 (c) och Jo420 (m) yrkandena 1 och 2 om handredskapsfisket på södra ostkusten m.m.,
- Jo408 (m) om trålfiske i Väneren,
- Jo421 (c) om torskfisket längs Norrlandskusten,
- Jo425 (mp) yrkandena 1, 3, 4 och 5 om regler för yrkesfisket, yrkandena 11, 12, 13 och 14 om sportfiske och utsättning av fisk samt yrkande 17 och motion Jo412 (mp) om störningar från fiskodlingar.

I betänkandet 1988/89:JoU14 om livsmedelskontrollen avstyrkte utskottet en motion om Vätternrödingen motsvarande motion Jo411 (mp).

I betänkandet 1988/89:JoU2 om fiske avstyrkte utskottet en motion om metfiske motsvarande motion Jo415 (s).

Riksdagen följde utskottet i samtliga refererade fall. Utskottet finner icke anledning att förnya sin sakbehandling av de här aktuella yrkandena. Riksdagen bör avslå motionerna i berörda delar.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *världshavens fiskresurser*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo42 yrkande 1,
res. 1 (vpk)
2. beträffande *ratificering av EFTA-avtal om frihandel med fisk*
att riksdagen godkänner ändringarna av artiklarna 26, 27, 28, 38, samt bilaga E till EFTA-konventionen,
3. beträffande *takten i den svenska avregleringen*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo42 yrkande 3 och Jo44 yrkande 1 i motsvarande del,
res. 2 (m, c, vpk)
4. beträffande *fiskens roll i kosthållet*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo42 yrkande 6,
5. beträffande *insjöfisket*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo44 yrkande 6 och 1989/90:Jo48,
6. beträffande *handlingsplan för insjöfisket*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo405 yrkande 5,
7. beträffande *miljömål m.m.*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo43 yrkandena 1 och 2,
res. 3 (c)
8. beträffande *oförändrat fiske*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo42 yrkande 2,
res. 4 (vpk)
9. beträffande *internationellt samarbete m.m.*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo45,

10. beträffande *skydd av havsmiljön*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo405 yrkandena 1 och 2
samt motion 1989/90:Jo406 yrkande 1,
11. beträffande *en Öresundsbro's inverkan*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo42 yrkande 7,
res. 5 (c, vpk, mp)
12. beträffande *bomtrålfiske m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo42 yrkande 8,
1989/90:Jo418 och 1989/90:Jo425 yrkande 2,
13. beträffande *rätt till talan enligt ML*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anfört med anledning av motionerna 1989/90:Jo42 yr-
kande 9 och 1989/90:Jo425 yrkande 8,
14. beträffande *fond för yrkesfiskare*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo42 yrkandena 10 och
11, 1989/90:Jo43 yrkande 8 och 1989/90:Jo425 yrkande 7,
res. 6 (c, vpk, mp)
15. beträffande *loggboksplikten*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo44 yrkande 1 i återstående
del,
res. 7 (m)
16. beträffande *husbehovsfisket*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo407,
17. beträffande *det statliga stödet*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo43 yrkande 7, Jo44
yrkande 2 och Jo47 yrkande 1,
18. beträffande *snedvridande stöd*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo50 yrkande 1,
19. beträffande *parlamentariskt sammansatt utredning m.m.*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo42 yrkandena 4 och 5,
res. 8 (vpk)
20. beträffande *utredning av fiskerilånen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo425 yrkande 4,
res. 9 (mp)
21. beträffande *fiskeristyrelsens laxprogram m.m.*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo405 yrkandena 3 och 4,
22. beträffande *skyddet av de naturreproducerande stammarna*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo44 yrkande 3 och
1989/90:Jo406 yrkande 2,
23. beträffande *fasta laxfällor m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo46, 1989/90:Jo47 yr-
kande 2 och 1989/90:Jo425 yrkande 6,
res. 10 (mp)
24. beträffande *fördröjd utsäuning av röding*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo41,
25. beträffande *prisregleringen på fisk*
att riksdagen medger att för tiden den 1 juli 1990—den 30 juni
1991 reglering av priserna på fisk m.m. jämte vad därmed
hänger samman samt användningen av medel får ske enligt de
grunder som förordats i propositionen,

26. beträffande *stödet till foderfisk*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo44 yrkande 4,
res. 11 (m)

27. beträffande *utredning av fiskeadministrationen*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag avslår motionerna 1989/90:Jo43 yrkandena 3, 4 och 5, 1989/90:Jo44 yrkande 5 och 1989/90:Jo50 yrkande 2,

res. 12 (m)

res. 13 (fp)

res. 14 (c)

28. beträffande *fiskenämnderna*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo43 yrkande 6,
res. 15 (c)

29. beträffande *kompetensen på länsnivå*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo49 yrkande 3,

30. beträffande *samordning av fisket i de stora sjöarna*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo49 yrkandena 1 och 2,

31. beträffande *övriga förslag i propositionen*

att riksdagen lämnar utan erinran vad som i övrigt har anförts i propositionen om fiskepolitikens mål och medel, yrkesfiskelicensen, det statliga stödet till fisket, laxfisket och den statliga administrationen på fiskets område,

32. beträffande *kaliumbehandling av fiskevatten*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo933 yrkande 2,

33. beträffande *förbud mot malakitgrönt*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo425 yrkande 18,
res. 16 (vpk, mp)

34. beträffande *hundredskapsfisket på södra ostkusten m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo406 yrkande 4, 1989/90:Jo419, 1989/90:Jo420 yrkandena 1 och 2, 1989/90:Jo408, 1989/90:Jo421, 1989/90:Jo425 yrkandena 1, 3, 5, 11, 12, 13, 14 och 17, 1989/90:Jo412, 1989/90:Jo411 och 1989/90:Jo415.

Stockholm den 17 maj 1990

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Hans Gustafsson (s), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Åke Selberg (s), Ingvar Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk), Åsa Domeij (mp), Kaj Larsson (s), Carl G Nilsson (m) och Anders Castberger (fp).

Reservationer

1. Världshavens fiskresurser (mom. 1)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet har" och slutar med "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har — — — (= utskottet) — — — med fisktillgångarna. Sverige måste öka sina ansträngningar på det internationella planet för att bidra till väl avvägda fångstuttag och minskade miljöproblem. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande världshavens fiskresurser

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo42 yrkande 1,

2. Takten i den svenska avregleringen (mom. 3)

Karl Erik Olsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Ingvar Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk) och Carl G Nilsson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Det anförda" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas mening att det är viktigt att konstatera att Sverige inte kan gå före och avreglera, innan övriga EFTA-länder vidtagit samma åtgärder. Från svensk sida bör man också bevaka hur förändringsprocessen fortskrider i de andra berörda länderna. Alla former av subventioner bör därvid beaktas, även t.ex. skatteregler. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse över utvecklingen i övriga EFTA-länder och i EG. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Jo42 och Jo44 i berörda delar bör riksdagen ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande taktiken i den svenska avregleringen

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1989/90:Jo42 yrkande 3 och 1989/90:Jo44 yrkande 1 i motsvarande del,

3. Miljömål m.m. (mom. 7)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Även om" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder förslaget i motion Jo43 om införande av ett miljöpolitiskt och ett regionalpolitiskt mål för fiskepolitiken. Riksdagen bör göra ett särskilt uttalande härom till regeringen.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *miljömål m.m.*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo43 yrkandena 1 och 2,

4. Oförändrat fiske (mom. 8)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Det anförda" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den mening som framförs i motion Jo42 att det svenska fisket bör bibehållas i minst sin nuvarande omfattning. Riksdagen bör göra ett uttalande till regeringen härom.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *oförändrat fiske*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo42 yrkande 2,

5. En Öresundsbro inverkan (mom. 11)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk) och Åsa Domeij (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "När det gäller yrkandet" och på s. 18 slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas mening att byggandet av en Öresundsbro hotar att allvarligt försämra saltvatteninflödet i Östersjön. Brobygget och bronns existens utgör därigenom ett hot mot torskbeståndet i Östersjön. Några garantier för motsatsen har inte kunnat lämnas. Även av detta skäl bör riksdagen alltså säga nej till en bro över Öresund. Detta bör ges regeringen till känna med anledning av motion Jo42.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *en Öresundsbro inverkan*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo42 yrkande 7,

6. Fond för yrkesfiskare (mom. 14)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk) och Åsa Domeij (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Däremot är" och på s. 19 slutar med "JoU14" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas förslag om inrättande av en fond för att hålla yrkesfiskarena skadeslösa vid miljöförstöring som allvarligt försämrar möjligheterna till näringsutövning. Regeringen bör återkomma med förslag till riksdagen som tillgodoser motionerna Jo42 yrkandena 10 och 11, Jo43 yrkande 8 och Jo425 yrkande 7. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *fond för yrkesfiskare*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1989/90:Jo42 yrkandena 10 och 11, 1989/90:Jo43 yrkande 8 och 1989/90:Jo425 yrkande 7,

7. Loggboksplikten (mom. 15)

Sven Eric Lorentzon, Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Regeringens förslag — — — (= utskottet) — — — 1 delvis. Utskottet delar motionärernas mening. Loggboksplikten kan slopas med undantag för fiske i utländsk zon. Tillräcklig kontroll erhålls genom landningsnotorna om dessa kompletteras med uppgift om fiskeområde. Riksdagen bör göra ett uttalande av den innebörden med anledning av motionen i berörd del.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *loggboksplikten*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo44 yrkande 1 i återstående del,

8. Parlamentariskt sammansatt utredning m.m. (mom. 19)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "snäva direktiv" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motion Jo42 i fråga om kravet på en parlamentariskt sammansatt utredning för att belysa utformningen av den framtida fiskeripolitiken i alla dess aspekter. Regeringen bör tillsätta en sådan utredning med iakttagande av de synpunkter som framförs i motionen. Utskottet delar även motionärernas mening att EG-systemet med producentorganisationer bör avvisas för svensk del. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 19 bort ha följande lydelse:

19. beträffande *parlamentariskt sammansatt utredning m.m.*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo42 yrkan-
de 4 och 5,

9. Utredning av fiskerilånen (mom. 20)

Åsa Domeij (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med
"Utskottet är" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar miljöpartiets mening att fiskerilånen bör användas
till att utveckla ekologiskt anpassade fiskemetoder. Regeringen bör
föranstalta om en utredning i det syftet. Riksdagen bör uttala sig härför
med anledning av motion Jo425 yrkande 4.

dels att utskottets hemställan under 20 bort ha följande lydelse:

20. beträffande *utredning av fiskerilånen*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo425 yrkan-
de 4,

10. Fasta laxfällor m.m. (mom. 23)

Åsa Domeij (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med
"Utskottet avstyrker" och slutar med "utskottet anfört" bort ha följande
lydelse:

Utskottet delar den mening som framförs i motion Jo425 att det
fasta fisket av lax skall begränsas hårt. Den som har sin försörjning
tryggad på annat sätt bör inte få tillstånd till sådant fiske på allmänt
vatten. Riksdagen bör göra ett uttalande härom med anledning av
motionen. Därmed tillgodoses även motionerna Jo46 och Jo47 yrkan-
de 2.

dels att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. beträffande *fasta laxfällor m.m.*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anfört med anledning av motionerna 1989/90:Jo425
yrkande 6, 1989/90:Jo46 och 1989/90:Jo47 yrkande 2,

11. Stödet till foderfisk (mom. 26)

Sven Eric Lorentzon, Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (alla m)
anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med
"Utskottet är" och slutar med "berörd del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar moderata samlingspartiets uppfattning att jordbruks-
nämnden bör ges rätt och möjlighet att ändra på nuvarande regler för

stöd till foderfisken i den mån det behövs på grund av de ändrade förhållanden som inträder genom EFTA-överenskommelsen och ändrade marknadsförhållanden. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 26 bort ha följande lydelse:

26. beträffande *stödet till foderfisk*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo44 yrkande

4,

12. Utredning av fiskeadministrationen (mom. 27)

Sven Eric Lorentzon, Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Utskottet finner" och på s. 27 slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner — — — (= utskottet) — — — och EFTA. Utskottet biträder därvid den mening som framförs i motion Jo44 att den föreslagna utredningen leder till att ett fristående centralt fiskeriverk bibehålls. Detta bör ges regeringen till känna. Motion Jo50 yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *utredning av fiskeadministrationen*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med avslag på motionerna 1989/90:Jo43 yrkandena 3, 4 och 5 samt 1989/90:Jo50 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo44 yrkande 5,

13. Utredning av fiskeadministrationen (mom. 27)

Lars Ernestam och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 27 börjar med "Genom utskottets" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Vad utskottet anfört om utredningen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *utredning av fiskeadministrationen*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1989/90:Jo43 yrkandena 3, 4 och 5 och 1989/90:Jo44 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo50 yrkande 2,

14. Utredning av fiskeadministrationen (mom. 27)

1989/90:JoU22

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Utskottet finner" och på s. 27 slutar med "yrkandena 3–5" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den mening som framförs i motion Jo43 att fiskeristyrelsen även fortsättningsvis skall vara den centrala statliga myndigheten på området. Alla statliga arbetsuppgifter på fiskets område bör överföras till fiskeristyrelsen. Riksdagen bör således bifalla motion Jo43 yrkandena 3, 4 och 5 samt avslå regeringens förslag om tillsättande av en utredning av fiskeristyrelsens resurser. Det anförda innebär att även motionerna Jo44 yrkande 5 och Jo50 yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *utredning av fiskeadministrationen*

att riksdagen med avslag på regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1989/90:Jo44 yrkande 5 och 1989/90:Jo50 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför med anledning av motion 1989/90:Jo43 yrkandena 3, 4 och 5,

15. Fiskenämnanderna (mom. 28)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 27 börjar med "Jordbruksutskottet biträder" och slutar med "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder centerpartiets yrkande i motion Jo43 att fiskenämnanderna bör finnas kvar i nuvarande omfattning. Som närmare utvecklas i motionen är denna länsorganisation väl inarbetad sedan många år och har väl definierade arbetsuppgifter. Riksdagen bör göra ett uttalande härom med anledning av yrkande 6 i motionen.

dels att utskottets hemställan under 28 bort ha följande lydelse:

28. beträffande *fiskenämnanderna*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför med anledning av motion 1989/90:Jo43 yrkande 6,

16. Förbud mot malakitgrönt (mom. 33)

Annika Åhnberg (vpk) och Åsa Domeij (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas mening att användning av malakitgrönt bör förbjudas. Ämnet är farligt, inte bara för de fiskodlare som hanterar det, utan även för att det förgiftar vattnet och utgör en potentiell fara för andra djur. Även övrig hantering av kemikalier vid

kassodling bör enligt utskottets mening begränsas starkt. Riksdagen bör göra ett uttalande till regeringen med anledning av motionen i nu berörd del.

1989/90:JoU22

dels att utskottets hemställan under 33 bort ha följande lydelse:

33. *beträffande förbud mot malakitgrönt*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1989/90:Jo425 yrkan-
de 18,

Särskilda yttranden

1. Fiskens roll i kosthållet (mom. 4)

Annika Åhnberg (vpk) anför:

Miljöproblem har lett till att en del fisk innehåller för höga halter av skadliga ämnen. Ökade åtgärder för att komma till rätta med miljöproblemen är nödvändiga. Tyvärr har kunskapen om att fisk kan innehålla skadliga ämnen kommit att överskugga det faktum att fisk är en oerhört värdefull del i kosthållet. Fisk är inte bara mycket nyttigt utan också mycket gott. Av folkhälsoskäl behövs det en större andel fisk i kosthållet. Därför behöver det satsas mer på information om fiskens positiva betydelse. Vpk har därför föreslagit att denna aspekt lyfts fram i den av livsmedelsverket planerade folkhälsokampanjen.

2. Bomtrålfiske m.m. (mom. 12)

Annika Åhnberg (vpk) anför:

Utskottet behandlar i betänkandet särskilt bomtrålfiske och delar den tveksamhet till metoden, som flera motionärer hyser. Utskottet förutsätter att fiskeristyrelsen värderar denna metod från ekologiska utgångspunkter. Jag vill framhålla att jag även utgår från att denna ekologiska analys också beaktar andra tveksamma metoder och inslag i fisket. Vpk har i motion 42 berört detta.

Varsamma fiskemetoder måste gynnas. Maskstorleken på näten bör inte understiga 10 cm. Bottentrålning och andra metoder som ödelägger havsbotten bör inte tillåtas. Trålgränserna bör flyttas längre ut och upprättas utifrån ett långsiktigt ekologiskt perspektiv och som tidigare framhållits måste fiskekvoterna balanseras så att överfiskning undviks.

3. Fördröjd utsättning av röding (mom. 24)

Sven Eric Lorentzon, Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (alla m) anför:

Vi konstaterar att utskottet kommit fram till att det finns goda förutsättningar för försök med fördröjd utsättning av röding i Bottenhavet. Vi anser det angeläget att utöka möjligheterna till fiske på arter som

har god avsättning med hänsyn till den dåliga lönsamhet som på grund av importerad odlad lax finns i laxfisket och även med hänsyn till den nedgång vi har av torskstammen såväl i Bottenhavet som i egentliga Östersjön. Det är nu angeläget att fiskeristyrelsen tar sitt ansvar när den skall besluta om användningen av framförhandlade medel för utsättning av fisk.

4. Handredskapsfisket på södra Ostkusten (mom. 34)

Sven Eric Lorentzon, Ingvar Eriksson och Carl G Nilsson (alla m) anför:

Det fria handredskapsfisket på södra ostkusten har gjort stora intrång i kustbornas urgamla rätt att på sina fiskevatten bedriva fiske. Dessutom har de flesta inte erhållit någon ersättning för sina förluster på grund av intrånget. Det fria handredskapsfisket har även haft till följd att många människor uppehåller sig inom känsliga områden och vid olämpliga tider, till men för fågel- och djurliv samt växter. Hur omfattande dessa skador är och hur stora förluster som åsamkats den enskilde har inte utretts.

Utskottet har beslutat att utan sakbehandling avslå de motioner (bl.a. Jo406 yrkande 4) där dessa frågor tas upp, och därvid hänvisat till att de varit uppe till behandling nyligen. Vi har biträtt beslutet. Vi fasthåller emellertid vår ståndpunkt att en utvärdering som belyser konsekvenserna av det fria handredskapsfisket bör komma till stånd och avser att återkomma i ärendet.

5. Handredskapsfisket på södra ostkusten m.m. (mom. 34)

Åsa Domeij (mp) anför:

Utskottet har utan sakbehandling avslagit de mp-motioner som tidigare behandlats i utskottet. Jag har biträtt beslutet. Jag vidhåller emellertid mina tidigare ståndpunkter.

